

Y DITECTIFS LLYSIAU

ADNABOD

FFRWYTHAU A LLYSIAU

Y DITECTIFS LLYSIAU

 Trafodwch a nodwch enwau'r llysiau yn y lluniau.

 Ystyriwch sut maen nhw'n ffitio i grwpiau o lysiau; *pa ran o'r planhigyn ydyn ni'n ei bwyta fel arfer?*

 Meddyliwch am fwy o lysiau a allai ffitio yn y grwpiau hyn.

Os oes amser gyda chi...

 Parwch yr **Enwau**, y **Grŵp**, y **Disgrifiad** a'r **Enghreifftiau** ychwanegol gyda'i gilydd.

Y DITECTIFS

LLYSIAU

GWIRIWCH EICH

ATEBION

Y DITECTIFS LLYSIAU

Dosbarthiad	Disgrifiad	Enghreifftiau
Hadau (Codlysiau)	Wedi'u gwneud gan flodau. Plannwch nhw mewn pridd a byddan nhw'n egino ac yn tyfu'n blanhigion newydd.	Ffa, India-corn.
Blodau	Mae ganddyn nhw betalau lliwgar yn aml, i ddenu gwenyn i'w peillio. Yn gwneud ffrwythau a hadau.	Artisiog, blodfresych a melyn Mair.
Ffrwythau	Yn cynnwys yr hadau y mae'r blodyn yn eu creu ar ôl peillio. Yn aml yn felys a blasus.	Afal, courgette, ciwcymbr, gellyg, pwmpen, tomato.
Dail	Fel arfer yn wyrdd. Yn amsugno golau'r haul ac yn ei droi'n fwyd i'r planhigyn.	Bresych, letys, pak choi, sbinaets, berwr dŵr.
Coesynnau	Y rhan o'r planhigyn uwchlaw'r pridd. Yn cario dŵr i'r dail a'r blodau.	Asbaragws, seleri.
Bylbiau	Wedi'u gwneud o haenau ac yn tyfu o dan y ddaear. Maen nhw'n helpu planhigion i oroesi drwy oerfel a sychder. Yn cael eu defnyddio i roi blas ar y bwyd rydyn ni'n ei fwyta.	Ffenigl, cennin, winwns.
Gwreiddiau	Yn dal y planhigyn yn y pridd. Yn amsugno dŵr a mwynau i gadw'r planhigyn yn iach.	Betys, seleriac, radish, pannas, swêj, maip.
Cloron	Yn tyfu o dan y ddaear, maen nhw'n storio bwyd i'r planhigyn. Gallwch eu rhostio, eu ffrio neu eu stwnsho!	Iam a taro.

Y DITECTIFS LLYSIAU

Beth yw'r ffrwyth neu'r llysieuyn yma?

**CAPAN
CORNICYLL**

Pa ran o'r planhigyn ydyn ni'n ei fwyta?

BLODAU

Sut fydddech chi'n disgrifio'r rhan yma o'r planhigyn?

**MAE GANDDYN NHW BETALAU LLIWGAR YN AML, I DDENU
GWENYN I'W PEILLIO. YN GWNEUD FFRWYTHAU A HADAU.**

Allwch chi feddwl am enghreifftiau eraill?

ARTISIOG, MELYN MAIR A BLODFRESYCH.

Y DITECTIFS LLYSIAU

Beth yw'r ffrwyth neu'r llysieuyn yma?

MORON

Pa ran o'r planhigyn ydyn ni'n ei fwyta?

GWRAIDD

Sut fydddech chi'n disgrifio'r rhan yma o'r planhigyn?

YN DAL Y PLANHIGYN YN Y PRIDD. YN AMSUGNO DŴR A MWYNAU I GADW'R PLANHIGYN YN IACH.

Allwch chi feddwl am enghreifftiau eraill?

BETYS, SELERIAC, PANNAS, RADISH, SWÊJ A MAIP.

Y DITECTIFS LLYSIAU

Beth yw'r ffrwyth neu'r llysieuyn yma?

MEFUS

Pa ran o'r planhigyn ydyn ni'n ei fwyta?

FFRWYTH

Sut fydddech chi'n disgrifio'r rhan yma o'r planhigyn?

**YN CYNNWYS YR HADAU Y MAE'R BLODYN YN EU CREU
AR ÔL PEILLIO. YN AML YN FELYS A BLASUS.**

Allwch chi feddwl am enghreifftiau eraill?

**AFAL, COURGETTE, CIWCYMBR, GELLYG, PWMPEN A
THOMATO.**

Y DITECTIFS LLYSIAU

Beth yw'r ffrwyth neu'r llysieuyn yma?

TATWS

Pa ran o'r planhigyn ydyn ni'n ei fwyta?

CLORON

Sut fydddech chi'n disgrifio'r rhan yma o'r planhigyn?

**YN TYFU O DAN Y DDAEAR, MAEN NHW'N STORIO BWYD I'R
PLANHIGYN. GALLWCH EU RHOSTIO, EU FFRIO NEU EU STWNSHO!**

Allwch chi feddwl am enghreifftiau eraill?

TARO A IAM.

Y DITECTIFS LLYSIAU

Beth yw'r ffrwyth neu'r llysieuyn yma?

PYS

Pa ran o'r planhigyn ydyn ni'n ei fwyta?

**HADAU
(CODLYSIAU)**

Sut fydddech chi'n disgrifio'r rhan yma o'r planhigyn?

**WEDI'U GWNEUD GAN FLODAU. PLANNWCH NHW MEWN PRIDD A
BYDDAN NHW'N EGINO AC YN TYFU'N BLANHIGION NEWYDD.**

Allwch chi feddwl am enghreifftiau eraill?

FFA AC INDIA-CORN.

Y DITECTIFS LLYSIAU

Beth yw'r ffrwyth neu'r llysieuyn yma?

GARLLEG

Pa ran o'r planhigyn ydyn ni'n ei fwyta?

BWLB

Sut fydddech chi'n disgrifio'r rhan yma o'r planhigyn?

WEDI'U GWNEUD O HAENAU AC YN TYFU O DAN Y DDAEAR. MAEN NHW'N HELPU PLANHIGION I OROESI DRWY OERFEL A SYCHDER. YN CAEL EU DEFNYDDIO I ROI BLAS AR Y BWYD RYDYN NI'N EI FWYTA.

Allwch chi feddwl am enghreifftiau eraill?

FFENIGL, CENNIN A WINWNS.

Y DITECTIFS LLYSIAU

Beth yw'r ffrwyth neu'r llysieuyn yma?

COLRABI

Pa ran o'r planhigyn ydyn ni'n ei fwyta?

COESYN

Sut fydddech chi'n disgrifio'r rhan yma o'r planhigyn?

**Y RHAN O'R PLANHIGYN UWCHLAW'R PRIDD.
YN CARIO DŴR I'R DAIL A'R BLODAU.**

Allwch chi feddwl am enghreifftiau eraill?

ASBARAGWS A SELERI.

Y DITECTIFS LLYSIAU

Beth yw'r ffrwyth neu'r llysieuyn yma?

YSGALLDDAIL

Pa ran o'r planhigyn ydyn ni'n ei fwyta?

DAIL

Sut fydddech chi'n disgrifio'r rhan yma o'r planhigyn?

YN WYRDD FEL ARFER. YN AMSUGNO GOLAU'R HAUL AC YN EI DROI'N FWYD I'R PLANHIGYN.

Allwch chi feddwl am enghreifftiau eraill?

LETYS, SBINAETS A BERWR DŴR.

Hadau

Ffrwythau

Mefus

Tatws

Blodau

Coesyn

Brocoli

Pys

Bwlb

Dail

Moron

Ysgallddail

Cloron

Colrabi

Gwraidd

Garlleg

Wedi'u gwneud gan flodau. Plannwch nhw mewn pridd a byddan nhw'n egino ac yn tyfu'n blanhigion newydd.

Mae ganddyn nhw betalau lliwgar yn aml, i ddenu gwenyn i'w peillio. Yn gwneud ffrwythau a hadau.

Yn cynnwys yr hadau y mae'r blodyn yn eu creu ar ôl peillio. Yn aml yn felys a blasus.

Yn tyfu o dan y ddaear, maen nhw'n storio bwyd i'r planhigyn. Gallwch eu rhostio, eu ffrio neu eu stwnsho!

Fel arfer yn wyrdd. Yn amsugno golau'r haul ac yn ei droi'n fwyd i'r planhigyn.

Wedi'u gwneud o haenau ac yn tyfu o dan y ddaear. Maen nhw'n helpu planhigion i oroesi drwy oerfel a sychder. Yn cael eu defnyddio i roi blas ar y bwyd rydyn ni'n ei fwyta.

Y rhan o'r planhigyn uwchlaw'r pridd. Yn cario dŵr i'r dail a'r blodau.

Yn dal y planhigyn yn y pridd. Yn amsugno dŵr a mwynau i gadw'r planhigyn yn iach.

Y DITECTIFS LLYSIAU

Taro a lam.

Betys, Seleriac,
Pannas, Radish,
Swêj a Maip.

Cennin a
Winwns.

Asbaragws a
Seleri.

Ffa ac India-corn.

Artisiog, Melyn
Mair a
Blodfresych.

Afal, Courgette,
Ciwcybr, Gellyg,
Pwmpen a
Thomato.

Letys, Sbinaets a
Berwr Dŵr.